

# NOVICE

LETO II. - št. 49

V KOČEVJU, DNE 28. NOVEMBRA 1957

Cena 10 din

## Ob našem največjem prazniku

V petek, dne 29. novembra praznujemo 14. obletnico zgodovinskega II. zasedanja Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije — AVNOJ. Na tem zasedanju so bili v starodavnem bosansko-sarajevskem mestu Jajcu položeni temeljni novi socialistični Jugoslaviji, ki se je porajala iz krvi in trpljenja ljudstva v najtežjih dneh srdega in upornega boja za našo nacionalno in socialno osvoboditev.

Prvo zasedanje AVNOJ-a je bilo novembra 1942. leta v Bihacu. Tedaj je bila narodnoosvobodilna borba v Jugoslaviji že v polnem razmahu, vendar za takšne sklepe, kakršne pozneje prinaša II. zasedanje AVNOJ, pogoji še niso bili zreli. Zato I. zasedanje AVNOJ-a obravnava in rešuje predvsem pro-

bleme in naloge političnega značaja, vendar ima že to zasedanje velik, neprecenljiv zgodovinski pomen, saj je bilo z njim postavljeno skupno predstavniško in politično telo vseh naprednih, protifašističnih, osvobodilnih sil v naši deželi, ne glede na versko in narodno pripadnost. Tedaj seveda pogoji za odločanje o izgradnji in demokratični ureditvi naše države še niso bili zreli, zato je na tem zasedanju prišlo le do priznanja vloge narodnoosvobodilnih odborov kot osnovnih, resnično ljudskih organov osvobodilnega boja in nove ljudske oblasti, ki se iz tega boja poraja. Več kot o medsebojni pomoči med posameznimi narodnoosvobodilnimi odbori krajev, okrajev in okrožij ter pokrajev pa I. zasedanje ni razpravljalo.

S tem, da je bilo postavljeno enotno politično predstavništvo narodne osvoboditve naše dežele, je revolucionarni val ljudskih množic zelo narasel in udarna sila narodnoosvobodilne vojske ter partizanskih odredov Jugoslavije se je znatno okrepila.

Po pomembnih in odločilnih vojaških ter političnih uspehih in zmagah, zlasti v IV. in V. ofenzivi in po premagovanju hudih posledic italijanske ofenzive v Sloveniji leta 1942, je narodnoosvobodilno gibanje dobilo v javnosti doma in po svetu vidno mesto in splošno priznanje. Ves svobodoljubni svet je v tem gibanju videl resničnega in doslednega borca proti fašističnim nasiljem in osvajalcem. Onemem pa se je begunska kraljeva vlada, ki je bila odnesla svojo kožo v tujino in pustila ljudstvo na milost in nemilost smrtnemu sovražniku, s svojo reakcionarno kličo z Mačkom in Dražo Mihajlovičem na čelu popolnoma razkrinkala v očeh vseh poštenih in svobodoljubnih ljudi. Ljudstvo je spoznalo, da so belogardistične, četniške, plavogardistične, ustaške in druge tolpe v službi okupatorja, ki so nastopile proti lastnemu ljudstvu ter da njim in okupatorjem grozi pogin. To je polagoma spoznal tudi zunanji svet. Zlasti se je to pokazalo ob italijanski kapitulaciji septembra 1943. leta, ko so se vse patriotske ljudske sile še bolj strmile v enotno ljudsko fronto in še bolj manifestirale svojo pripravljenost za boj pod vodstvom komunistične partije in tovariša Tita do popolne zmage.

V takšnih razmerah so dozorevali in dozoreli objektivni in subjektivni pogoji, nastopila je realna možnost in potreba po notranji organizaciji naše mlade ljudske oblasti in države.

Vodstvo komunistične partije Jugoslavije je presodilo, da je čas, da se postavijo in zgradijo trdni temelji za novo ljudsko državo, ki nastaja in se razvija na pridobitvah NOB in ljudske revolucije. Vse to pa se je realiziralo na II. zasedanju AVNOJ. Tedaj so bile sile ljudske fronte največje in najbolj razgibane ter najtesneje povezane s komunistično partijo, ki jih je vodila skupno z našo narodnoosvobodilno vojsko k nacionalni in socialni svobodi. Zaradi srdega in doslednega boja proti fašističnim okupatorjem in domačim hlapcem je tudi zunanji svet spoznal, kdo se bori proti skupnemu sovražniku, ki je grozil človeštvu vsega sveta, v Evropi pa povzročil in zakrivil največje gore in strahote. Prav to je vzelo imperialistom tudi moč, da bi odkrito nastopili proti naši narodnoosvobodilni borbi. Tudi četniške tolpe so bile v IV. in V. ofenzivi razbite. Doma in v svetu je postalo jasno, da je naša ljudska fronta edina borbena sila, njeno vodstvo pa edini resnični predstavnik vseh jugoslovanskih narodov. Tako so tudi nepoučeni ljudje spoznali pravi obraz begunske vlade kralja Petra, katere padec je bil neizbežen.

Brez dvoma je obstoj Sovjetske zveze, prve socialistične dežele v svetu, ki je dete oktobrske revolucije, dala malim narodom upanje za nacionalno in socialno osvoboditev ter nadaljnji revolucionarni razvoj. Lenin je večkrat poudaril, da bo zmaga in izgradnja socializma v drugih deželah zaradi obstoja in izkušnje Sovjetske zveze lažja. In naslonitev na to prvo socialistično deželo v svetu ter vera v njeno zmago nad fašizmom je bila

tako velika, da so delovni ljudje še z večjo trdnostjo verovali v zmago in vstopali v vrste ljudske fronte ter se za njeno osnovna načela borili pod vodstvom komunistične partije tudi za ceno svojega življenja.

Ko ob tako pomembnih obletnicah, kakor je obletnica II. zasedanja AVNOJ, obujamo spomine in gledamo v našo težavno preteklost, ko se spominjamo strašnih vojnih strahot in številnih žrtev, znancev in prijateljev, ki so za pridobitve narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije darovali vse, celo svoja življenja in ko sedaj po nekaj letih povojnega dela in vsestranskega razvoja naše socialistične dežele vidimo ogromni napredek, uspehe in možnosti za nadaljnji procvit ter blagostanje, ki nam ga omogoča socialistična preobrazba v mestu in na vasi, nam hvaležno uhajajo misli k tovarišu Titu in pravilnemu političnemu vodstvu našega revolucionarnega boja, katerega neprecenljive zasluge so, da smo se otresli tujega jarma ter nacionalnega in socialnega zatiranja. Kako prav je imel tovariš Tito, ko je leta 1942 v članku »O nacionalnem vprašanju v luči NOB« razlagal nerazdvojeno povezanost nacionalne in socialne osvoboditve. Večkrat so temu zlasti v tujini ugovarjali, češ, da ne ločimo nacionalno od socialnega. In vendar pomeni zmaga NOB tudi zmaga socialistične revolucije. Zakonitosti socialistične revolucije so se manifestirale v NOB, pa če je bilo to komu prav ali ne. Revolucionarna praksa pri nas potrjuje organsko povezanost nacionalnega vprašanja s socialnim, kar je na sedanji stopnji razvoja proizvodnih sil in proizvodnih odnosov tudi popolnoma razumljivo. Prav zaradi tega je naša NOB klasičen primer uresničevanja socialistične revolucije in ta naš primer ni ostal osamljen. Zahvaljujoč pravih ocenam in predvidevanju v politiki pa so sklepi II. zasedanja AVNOJ odraz tega, kar si je delovno ljudstvo naše dežele želelo. To in vse kasnejše delo vodstva komunistične partije Jugoslavije, ki se razvija na temeljih Marxovih in Leninovih naukov nam spričo delavskega in družbenega upravljanja pri nas še bolj utrjuje vero v popolno in neizogibno zmago socializma ter v lepše in boljše življenje.

Ko se ob našem velikem prazniku — obletnici II. zasedanja AVNOJ znova in znova seznanjamo s sklepi zasedanja in ko vidimo, da ti sklepi potrjujejo in usklajujejo federacijo in enotno državno skupnost, prepovedujejo emigrantski vladni povratek, potrjujejo demokratično ljudsko oblast, ljudske odbore, nacionalne svete in podobno, smo vse bolj prepričani, da so to najpomembnejši sklepi, s

Sodobnega gospodarskega kulturnega pa tudi političnega življenja si danes že ne moremo prav predstavljati brez razvoja radia, televizije in nešteti drugih elektronskih naprav. Veda, ki se je v nekaj desetletjih razvila, kakor doslej še nobena, je prodrla na vsa polja človekovega udejstvovanja.

Zato ni čudno, da je vsakoletni sejem radia in telekomunikacij, ki je bil doslej prirejen že trikrat, vsako leto večji, tako po obseminosti razstavnega prostora, kot po številu razstavljalcev in pestrosti razstavljenih predmetov.

Sejem bo od 7. do 15. decembra in je svojo udeležbo že sedaj prijavilo mnogo domačih in inozemskih podjetij. Izmed domačih bodo zastopane tovarne: »Pupin«, »Nikola Tesla«, »Jugotehnika«, »Telekomunikacije«, »Elektrozveze«, »Inštitut Jožefa Stefana«, »Iskra« in druge. Od inozemskih pa večina vodilnih tovarn za radijske aparate, televizorje in različne druge elektronske naprave iz Zapadne in Vzhodne Nemčije, Švedske, Francije, Italije, Češke itd.

Sovjetska zveza s svojo prijavo ni presenetila, saj je razstavljala že lani, pač pa je vzpodbudila veliko zanimanje. Pričakujejo namreč, da bo po uspehi izstrelitvi umetnega satelita, pri čemer imajo nemalo zaslug prav številne elektronske naprave, razstavila na ljubljani-

katerimi so postavljeni resnični temelji ne le naši novi državi, pač pa tudi novi socialistični ureditvi.

Na osnovi teh sklepov je AVNOJ kot vrhovno zakonodajno in izvršno telo, z Nacionalnim komitejem osvoboditve Jugoslavije kot začasno vlado odigral nad vse pomembno vlogo; za nas Slovence pa je še posebno važna potrditev odloka Kočevskega zbora o priključitvi slovenskega Primorja. Po II. zasedanju AVNOJ so se bistveno spremenile politične razmere doma in v svetu. Iz političnega telesa so zrasli temelji nove države. Sovražniku je bil zadan najhujši udarec in v takem položaju je izgubil svojo orientacijo. Sodelovanje belogardističnih, četniških in drugih tolp z okupatorjem je bilo vedno bolj odkrito. Enotnost jugoslovanskih narodov, njihov ugled ter vera v zmago, so se s tem dogodkom znatno povečali. Zavezniki so odklopili svoje misije od bivše kraljevske vojske, ki je bila z Dražo Mihajlovičem na čelu v razslu in jih poslali k NOV in POJ, ki jima je zmagovito poveljeval tovariš Tito. Res, da so ti dogodki že daleč za nami, toda v naših srcih so živi, kakor da bi se dogajali večeraj. Nanje mislimo vedno; pri svojem vsakdanjem delu, v razpravah in nadaljnjem razvoju delavskega in družbenega upravljanja, nanje smo mišili tudi ob zadnjih občinskih volitvah. Naša boljša in srečnejša prihodnost, ki jo gradimo na temeljnih pridobitvah NOB bo odvisna od neomajne zvestobe do teh pridobitev, plodov našega dela in trde vere v socialistično prihodnost.

Tone Ožbolt

## V ljubljanskem okraju 269 prostovoljnih gasilskih društev

O četrtem plenumu Okrajne gasilske zveze Ljubljana smo v našem listu že poročali. Naš dopisnik iz Sodražice tov. I. J. pa nam je poslal še nekatere podatke s tega plenuma, kjer je tudi sam sodeloval.

Okrajna gasilska zveza ima zelo obširno področje in šteje sedaj 269 prostovoljnih in 39 industrijskih gasilskih društev ter 36 gasilskih enot, ki delujejo ločeno od društev. Upravni odbor OZG je zato skrbel za vzgojo članstva in utrditve občinskih gasilskih zvez. Skrbeti bo treba, da se vključijo čim več mladine in pionirjev v vrste gasilcev. V tem letu je bilo 69 pionirjev v gasilskem obmorskem letovišču v Pacugu, kjer so se dobro počutili. Sanitetni svet je priredil več sanitetnih tečajev. Saniteta je sestavni del gasilske službe.

Na plenumu so govorili tudi o tem, naj bi bili letni občni zbori gasilskih društev zaključeni do konca januarja, občinski gasilskih

skem sejmju model satelita. V času razstave bodo številna znanstvena posvetovanja in predavanja strokovnjakov, spremljana s predvajanjem filmov, ki prikazujejo najnovejše dosežke na tem področju.

Brez dvoma bo ta sejem mnogokorističen za razvoj radia in telekomunikacij v naši državi ter zadovoljil kupce in razstavljalce.

### IZ PREDGRADA

V prvi polovici tega meseca je prišla na osnovno šolo v Predgradu učiteljica Jelena Potočnik. Prej je poučevala na nižji gimnaziji v Fari. Doslej je bil v Predgradu samo en učitelj.



Znica  
ova mesto

»Prišel je čas, ko se ne vpraša, ali si star, ali si mlad, marveč ali ljubiš našo slovensko grudo...

Napočili so veliki dnevi. Od očeta in sina, iz roda in rodu bo živel spomin na sedanjo borbo. Bodoči rodovi nam bodo zavidali, da je izbrala usoda prav nas, da vzdržimo preizkušnje, da se rešimo okupatorjev, da izgradimo našo slovensko domovino, v kateri se bo kmet veselil svojega klasja, delavec pa dela svojih rok!«

(Besede Franceta Beceleja na zboru odposlancev v Kočevju 1. 1943.)

## PO SVETU

Na kongresu Socialistične stranke Avstrije v Salzburgu so govorili tudi o koroškem vprašanju. Član centralnega odbora stranke in predsednik koroške deželne vlade Ferdinand Wedenig se je zavzel za pravice koroških Slovencev. Wedenig je poudaril, da mora Avstrija, ki terja enake pravice za Južne Tirolece, priznati tudi zahteve Slovencev na Koroškem. Zahteve slovenske narodnostne skupine na Koroškem je podprl tudi predsednik stranke Pittermann.

Libanonske oblasti so prepovedale neki sirske delegacije, v kateri je bilo tudi več sirske poslancev, da bi prišla v Libanon. Delegacija je nameravala prisostvovati proslavi libanonskega dneva neodvisnosti. Na meji jo je libanonska policija zadržala kako uro, nakar se je morala vrniti v Sirijo.

Svetovna zdravstvena organizacija poroča, da se epidemija azijske gripe, ki je začela pred tremi meseci pojemati, v zadnjem času širi. Prizadete so zlasti evropske države. Od srede oktobra je zbolelo v Avstriji okrog pol milijona ljudi, v Italiji pa podrug milijon. Več sto ljudi je zaradi epidemije gripe umrlo.

V okviru rednega sporazuma je poslala Francija Zahodni Nemčiji dve transportni letali. Dvanajst letal so dobavili zahodnonemškemu letalstvu že prejšnji mesec, decembra pa jih bodo poslali še enajst. Zadnje velike poplave ob ustju Pada v Italiji so prizadele odotni krajem ogromno škodo. Samo v mestu Porto Tolle je ostalo brez strehe nad 5000 ljudi.

Visoki komisar OZN za begunce je nedavno izjavil, da bodo begunska taborišča v Zahodni Nemčiji in Avstriji prihodnje leto zaprli. V Zahodni Nemčiji je zdaj 43, v Avstriji pa 16 begunskih taborišč. V teh taboriščih je zdaj nad 16.000 beguncev. Pred razpustitvijo taborišč bodo begunce poslali v razne prekomorske dežele ali pa jih bodo razmestili po raznih krajih v teh dveh deželah.

V nekem rudniku na Angleškem je nastala eksplozija, pri kateri je bilo ubitih 17 rudarjev, večje število pa je bilo ranjenih.

Pred kratkim sta se sešla prvaka dveh največjih zahodnonemških strank: krščansko demokratsko in socialno demokratsko — Adenauer in Ollenhauer. Ta sestanek je bil prvi po dveh in pol letih. Razpravljala sta o notranji in zunanje-političnih vprašanjih. Oba državnika sta se sporazumela, da se bosta večkrat sestala.

Predsednik tunizjske republike Burgiba in maroški kralj Mohamed V. sta se po dvodnevnih razgovorih sporazumela o načrtu za pomiritev v Alžiru. V uradnem poročilu oba državnika pozivata Francijo in gibanje alžirskih upornikov, naj se prične ta pogajanja za pravično rešitev zahtev, ki jih postavlja alžirski narod in sicer o suverenosti v duhu načel Ustanovne listine OZN in o zakonitih interesih Francije ter njenih državljanov v Alžiru.

Federacija britanskih delodajalcev je odločno zavrnila zahteve več kot 3 milijonov britanskih delavcev v strojni industriji in pomorstvu, naj bi delovni teden skrajšali na 40 ur.

V Trstu so stavkali delavci in uslužbenci vseh tovarn in podjetij. Vse trgovine so bile zaprte. Stavkujči so imeli zborovanje, na katerem so zahtevali od delodajalcev, naj sprejmejo njihove zahteve.

Na Kubi v Ameriki je prišlo do spopada med rednimi četami in uporniki. Pri tem je padlo 6 upornikov, vladne čete pa so imele 7 mrtvih in 8 ranjenih.

Indijski predsednik Nehru je praznoval 68. rojstni dan. Ob tej priliki je bila v mestu Delhi velika javna proslava, ki jo je priredilo sto tisoč otrok svojemu prijatelju in priljubljenemu voditelju narodov Indije.

### KOČEVJE ZA 29. NOVEMBER

Občinski odbor Socialistične zveze Kočevje je organiziral v počastitev dneva republike — 29. novembra slavnostno akademijo. Akademija bo dne 27. novembra ob 19.30 v škofovem domu. Sodelovali bodo gimnazijski pevski zbor, recitatorji (dijakci kočevske gimnazije) in »Svoboda« Kočevje ter »Svoboda« Rudnik s pestrim sporedom.

Prebivalstvo Kočevja vabimo, da se akademije udeleže v čim večjem številu.

K 29. novembru Dnevu republike

čestita osem prebivalcem

## OKRAJNI LJUDSKI ODBOR LJUBLJANA

## Zunanjepolitični komentar

### ZA MIR MED NARODI

Predstavniki komunističnih in delavskih partij iz vsega sveta, ki so bili zbrani na proslavi 40. obletnice oktobrske revolucije v Moskvi, so naslovili na narode vsega sveta manifest miru. Posredovali vam bomo nekatere odstavke iz tega manifesta.

...Vsem so nam še živo v spominu tegobe, surovosti in krutosti druge svetovne vojne. Njeni krvavi sledovi še niso povsem zabrisani in že visi nad domovi mirnih mest in vasi senca strašne poštasti, nove, stokrat bolj rušilne vojne...

Ali bodo znova v ognju vojne goreli naši domovi, medtem ko bodo atomske in vodivke bombe, ki uničujejo vse, prinesle nenadno smrt nam in našim otrokom?

Prva svetovna vojna, ki jo je začel nemški militarizem, je terjala življenje desetine milijonov ljudi. Desetinam milijonom ljudi je uničila zdravje in napravila iz njih invalide. Vojna je prisilila cele narode, da so trpeli lakoto in pomanjkanje.

Druga svetovna vojna, katere glavni pobudnik je bil nemški fašizem, je privedla do tega, da niso bile v vojno vohane potegnjene samo velike armade in samo obojene fronte ampak ves svet. Letalske bombe so rušile mesta, ubijale na tisoče in stotisoče mirnih civilnih prebivalcev, v senca hitlerjevskih taborniških in v plinskih celicah pa je umrlo na milijone moških, žensk in otrok. Velikanska gmotna sredstva, s katerimi bi lahko zgradili na tisoče evrotočnih mest, nahranili in obkeli cele narode, so služila uničenju in smrti. Nad 30 milijonov človeških življenj, če ne računamo milijonov ranjenih in pohabljenih, je požrla druga svetovna vojna...

Ni potrebno ne znanje znamenstvenikov, ne domisljija pesnikov da lahko povemo, da bi prihodnja vojna — če bi narodi dopustili, da bi prišlo do nje — prekrsila vse, kar je doslej človeštvo okusilo. Prebivalci Evrope in Amerike, Azije, Afrike in Avstralije vedo, da je človek sprostil tako ogromne naravne sile in ukrotil tako močna sredstva, da lahko zadene njihov rušilni učinek sleherni kotiček zemeljske oble. V novi vojni ne bo kraja, kjer bi se lahko človek mirno in varno skrill...

Mi predstavniki komunističnih in delavskih partij, ki se docela zavedamo svoje odgovornosti za usodo narodov, izjavljamo:

Zbrali smo se v glavnem mestu dežele, ki je pred 40 leti začela novo dobo v zgodovini človeštva. Leta 1917 je na ruskih tleh prvokrat v zgodovini zmagala socialistična revolucija. Oblast so prevzeli delovni ljudje in njihov cilj je bil uničiti vse oblike zatiranja in izkoriščanja človeka po človeku...

Socialistične dežele nočejo nobenemu narodu vsiliti svojega družbenega in političnega reda. Socialistične dežele so trdno prepričane o neizogibni zmagi socializma, vedo pa tudi, da socializma ni moč vzpostaviti od zunaj, da mora biti predvsem sad nujnega boja delavskega razreda in vseh naprednih sil v vsaki deželi...

Manifest zaključuje z besedami: Ponujamo roko vsem ljudem dobre volje.

## „Partizan“ Kočevje, drugo najboljšo društvo v Sloveniji

šestčlanska komisija Izvršnega odbora »Partizana« Slovenije je prisodila v ocenjevanju za pokal Ljudske pravice TVD Partizanu Kočevje drugo mesto. To mesto si delimo z najboljšimi društvi v Sloveniji. Je to velik doživljaj in veliko priznanje kočevski mladini ter vsem onim, ki nesebično skrbijo za razvoj telesne vzgoje v našem mestu. To je tudi priznanje Slovenije društvu, ki nenehno išče poti in načina, kako pritegniti čim več mladine na pot zdravega razvedrila, na pot samozatajevanja in poštenega dela za ugled skupnosti in socialistične domovine. Ta lepa ocena domačega društva je tudi priznanje vsem onim organizacijam in ustanovam ter delovnim kolektivom, ki so nas na katerikoli način podprli in nam s tem pomagali do takega razvoja. Društveno vodstvo se zaveda svojih ve-

likih dolžnosti in odgovornosti, ki jih je vedno dosledno izvajalo in jih bo tudi v bodoče še z večjo vmo. Ozkost posameznikov nas ne moti, saj smo na pravi poti in zato tudi uspehi mladine niso izostali.

Kako je naše društvo uspevalo v teku tega tekmovanja od ustanovitve dalje? Že prvo leto smo dosegli XI. mesto, kar nas je vzpodbudilo k še vztrajnejšemu delu. V naslednjih letih smo se pomaknili na IX. mesto, lansko leto pa smo prejeli priznanje, da dobro delujemo. Razumljivo je, da je ocenjevanje društev zelo težavno, posebno še z ozirom na to, da so pogoji, v katerih društva delujejo, jako različni. Tudi težav našega društva niso vedno upoštevali, saj še do danes nimamo urejene telovadnice, ki je osnova društvenega dela. Pričeli smo z gradnjo novega

modernega doma, ki bo odgovarjal vsem sodobnim zahtevam telesne kulture. S tem bodo dane možnosti, da bomo pritegnili še več mladine v aktivne vrste naših sodolavcev in si s tem zagotovili, da bomo stalno med vodilnimi društvi v Sloveniji.

A. Arko

Vsi vemo, da so v naši dvorani zelo slabi stoli. Malokdo pa ve, da ima uprava kina najetega stalnega mizarja, ki stole vsak teden pregleda in pokvarjene popravi. Mnogokrat pa se še isti dan, ko so bili stoli pregledani in popravljeni, spet kakšen pokvari.

Stoli so bili novi šele pred petimi leti. Izdelala jih je mestna mizarjska delavnica v Kočevju po naročilu občine. Ker pa niso bili pravilno izdelani, imamo zato s popravili stala stroške in slišimo cele plohe očitkov. Prihodnje leto nameravamo te stole zamenjati, ker upamo, da bodo finančna sredstva na razpolago, pojavlja pa se tu problem, kam s temi stoli, ki se še niso amortizirali in so še vedno vredni nekaj sto tisočakov. Za kurjavo jih res ne smemo porabiti, kupil pa jih nihče ne bo.

Dokler to ne bo urejeno, pa lahko obiskovalcu, ki je naletel na pokvarjen stol, tega samo zamenjamo. Vse kritike ne bodo nič pomagale. Stoli bodo škripali in se lomili, pa čeprav bi mizar stal med predstavo poleg.

Mladotnikom obiski večernih filmskih predstav niso dovoljeni. Zgodilo pa se je že, da so se starši pritoževali nad biljeterjem, ko ni dovolil otroku zvečer vstopa v dvorano, češ: »Kaj ga boš ti spat podil, saj mu nisi oče!«

Tudi ni res, da nekateri rezervirajo vstopnice že mnogo pred predstavo, čeprav rezervacije niso nikjer prepovedane. Sicer pa to sploh ni potrebno, ker je blagajna že celo uro pred predstavo odprta in si vsak lahko pravočasno kupi vstopnico, razen če le ni naval prevelik in nekateri ne pridejo na vrsto.

Za vse pomanjkljivosti, ki se serijno pojavijo, ni vzrok malomarnost uprave, ampak objektivne težave.

Da pa so ljudje na splošno s kinom zadovoljni, je dokaz dober obisk, ki je iz leta v leto večji, saj gledalce privablja zadovoljiv filmski program.

### IZREDNA KONFERENCA MLADINE V LJUBLJANI

Na zadnji seji Okrajnega komiteja LMS Ljubljana so sklenili, da bo 20. decembra izredna konferenca mladine ljubljanskega okrajja. Na njej bodo ocenili delo mladinskih organizacij v minulem razdobju. Na konferenci bodo izvolili nov okrajni komitej ter 17 delegatov za kongres ljudske mladine Jugoslavije, ki bo 26. januarja prihodnjega leta v Beogradu.

Na seji so izbrali tudi štiričlansko komisijo, ki bo posredovala želje in potrebe mladine ljubljanskega okrajja za uresničitev zamisli o gradnji centralnega mladinskega doma v Ljubljani.

### CUJMO OBE PLATI...

## Zakaj pomanjkljivosti pri kinu?



Sveti za šolstvo in šolska vodstva, ali ste povsod poskrbeli, da se otroci v odmoru tako okrepejo z izdatno malico, kot ti na sliki.

R. I.

### PIONIRJI NAM PISEJO

## LEPOTE POLJANSKE DOLINE

Naša dolina je turistom skoraj neznan, čeprav je polna naravnih lepot. Obdajajo jo lepi hribi, porasli z gozdovi, ki so nudili med NOB partizanom varno zavetje. Naši hribi skrivajo v sebi tudi mnogo lepih jam, ki pa žal niso raziskane. Med njimi je največja »Zjud«, v kateri je večni led. Že pred vojno se je spustil vanjo neki raziskovalec, toda moral se je vrniti, ker ni imel dovolj priprav za raziskovanje. Od takrat ni bil nihče več v njej. Poleg jam so tudi omebe vredne Koziče, ki se ponajša z velikimi skalami. V njih gnezdijo vsako leto orli. Stari ljudje pravijo, da se je na Kozičah pripetilo tudi nekaj

nesreč. Pastirji, ki so hodili na pašo, so se spuščali po vrveh do orlovskih gnezd. Med plezanjem se jim je vrh pretrgala in zdrsnili so v prepad. Ljudje, ki so prišli na kraj nesreče, niso ničesar več našli.

S Kozič je tudi daleč naokrog lep razgled. Najlepše se vidi Kolpo, ki si je med hribi izdelala svojo pot. Kolpo pristežemo k našim večjim rekam. Znana je po svoji odlični vodi za kopanje v poletnem času, saj privlačuje vsako leto vedno več tabornikov. Lansko leto in letos so taborili v Dolu. Tabornikov bi bilo še več, če bi bila ob Kolpi urejena kopalnica. Nekaj so že govorili, da bodo napravili v Dolu kopalnice, a ta zamisel je iz neznanega vzroka propadla.

Poljanska dolina ima tudi svojo zgodovino. Pod sedanjo vasjo je stal v starih časih grad, ki so ga Turki v 15. stol. razrušili. O tem gradu je znano le to, da se naša sedanja vas po njem imenuje »Predgrad«. Na ruševinah so zgradili nov grad, ki je bil med zadnjo vojno požgan. Po osvoboditvi so ga prenovili v Zadrugi dom. V njem so občinski prostori, kinodvorana in

vse do sedaj tako težko pričakovana šola. Za šolo so bile v začetku velike težave, ki so sedaj premagane.

S temi doseženimi uspehi se naša dolina vse bolj izobražuje. Majerle Vida, 7. razred osn. šole Predgrad

### Ali se bodo avtomobili »Fiat 600« pocenili?

Letos poleti je bilo veliko povpraševanje po osebnih avtomobilih »Fiat 600«, ki jih izdeluje tovarna »Crvena zastava« v Kragujevcu. V zadnjem času pa je povpraševanje precej manjše, tako da je teh vozil dovolj na razpolago. Tovarna »Crvena zvezda« se trudi, da bi znižala ceno avtomobilom. Sedaj stane tak avtomobil 795.000 dinarjev in ga je mogoče plačati tudi v obrokih in sicer v petih letih. Verjetno pa bo rok odplačila podaljšan še za dve leti.

## Nekaj o vodovodu v Kočevju

Prebivalci v Kočevju se pritožujejo, da podjetje Mestni vodovod ne poskrbi, da bi se vodarina pravočasno pobirala. Odgovorni uslužbenci dopuščajo, da se mesečna vodarina pobira za več mesecev skupaj. Nepravilno je tudi to, da se pobira vodarina proti koncu meseca, ko imajo ljudje najmanj denarja. Ali se ne bi dalo tako urediti, da bi pobirali vodarino v začetku meseca? Pričakujemo, da se bo to uredilo, da v bodoče ne bo več nepotrebnih kritik.

Pa še nekaj se nam ne zdi prav! Vodo podjetje večkrat zapre in to navadno takrat, kadar jo gospodinjne najbolj rabijo, v večernih in jutranjih urah. Če so na vodovodnem omrežju potrebna popravila in je treba zato vodo zapreti, bi bilo prav, da podjetje ljudi o tem obvesti preko zvočnika ali pa naj objavi na občinski deski čas, kdaj bo voda zaprta, da bo prebivalstvo pravočasno seznanjeno, kdaj in koliko časa vode ne bo.

Ta kritika je dobrohotna in sicer zato, da se nepravilnosti čimprej odpravijo, kar bo v korist ljudem.

Podjetje Mestni vodovod je drugače solidno podjetje, zato pričakujemo, da bodo tudi te nepravilnosti čimprej odstranjene.

## Lepi načrti Ljudske tehnike

Okrajni odbor Ljudske tehnike je imel pred dnevi plenum, na katerem so pregledali dosedanje rezultate in razpravljali so o delu s kmetiči in šolsko mladino. Sprejetih je bilo več sklepov. Predlagali so tudi, naj bi bile v vseh šolah delavnice za delo tehničnih krožkov. Delavnice naj bi bile tudi v novih stanovanjskih blokih. Razpisali bodo nagrade za naloge, ki jih bodo pisali dijaki o pomenu Ljudske tehnike, poiskali bodo tesnejšo povezavo z vodstvi osnovnih in srednjih šol, s kmetijsko gospodarskimi šolami itd.

### POPRAVILA GOZDNIH POTI V PREDGRADU

Med prebivalci Predgrada in okolice je veliko zanimanje za popravilo gozdnih poti v tem kraju. Gozdne poti in vlake so že več let v zelo slabem stanju. Vzdrževali so jih kmetovalci sami. Letos so prvič dobili denarno pomoč za popravilo. Iz sredstev gozdnega sklada so jim dodelili 350.000 din. Odločili so se, da bodo popravili gozdno pot iz Predgrada na Debeli vrh in od Kraljev proti Kalčevi jami. Prebivalci bodo veliko prispevali tudi s prostovoljnimi delom.

Za uspešno delo organizacije Ljudske tehnike pa je pomemben čimtelj denarna pomoč, ki naj bi jo nudili ObLO. Organizacije Ljudske tehnike in ljubljanskem okrajju bi morale letos dobiti pomoč v višini 1.700.000 din, prejela pa so doslej le 650.000 dinarjev, kar pa seveda ni dovolj za uspešno delo.

## Uvozili bomo fižol, jabolka, jajca

Letos je bila slaba letina fižola in jabolk, zato so cene teh pridelkov visoke. Ker teh pridelkov manjka, bomo uvozili 3.000 ton fižola, kar bo pozitivno vplivalo na preskrbo prebivalstva. Proučujejo tudi možnost uvoza jabolk iz Bolgarije in Grčije. Izvoz večjih količin naših jabolk pa je prekidan in jih bodo prodali na domačem trgu.

Tudi cene jajc so se v zadnjem času dvignile. Njihova povprečna cena se je gibala okoli 25 din za komad, ponekod pa jih prodajajo celo po 30 dinarjev. Direkcija za prehrano v Beogradu pa je ugotovila, da imamo v naših mestih nad 10 milijonov jajc na zalogi. Direkcija razpolaga tudi z večjimi sredstvi za nakup jajc v inozemstvu in je ukrenila tudi vse potrebno za

čim boljšo preskrbo prebivalstva z južnim sadjem.

### Samo dve kategorizaciji mesa v Beogradu

V Beogradu so sklenili ukiniti dosedanje kategorizacije mesa. Na seji Sveta za trgovino in gostinstvo Ljudskega odbora Beograda so sklenili, da je moč prodajati samo dve vrsti mesa: s kostmi in brez kosti. Sklenjeno je, da pri govejem mesu ne sme biti več kosti kot 25 odstotkov, pri telečjem največ 30, pri svinjskem pa 20 odstotkov.

Dosedaj so se pri prodaji mesa, ker je dosedanja kategorizacija obsegala pet kategorij, dogajale razne špekulacije.



Starši! Sreča in zdravje otrok je ponos nas vseh, zato naj ne bo staršev, ki svojih otrok ne bi dali cepiti proti otroški paraliži.

## Lesno industrijsko podjetje v sklopu gospodarstva Ribniške doline

Levstek Franc

vedno dovolj rezervne vode v baze-nih.

Cel sistem kanalizacije in vodovoda bodo izpopolnjevali posebni kontrolni jaški tako, kot je predpisano pri takih instalacijah. — Kanalizacija ne bo zvezana s tržko kanalizacijo, pač pa bo v samem severnem oglu kombinata zgrajena velika ponikalnica s številnimi čistilnimi predkornorami oziroma greznicami, ki bodo preprečevale, da bi se glavna ponikalnica zamašila.

Po istih glavnih žilah bo vodila tudi podzemeljska električna instalacija, ki bo kabelsko vezana s posameznimi obrati in osvetljevalnimi napravami. Cel sistem električne instalacije bo izveden tako, da bo življenjsko varen in sploh nobena napeljava v kombinatu ne bo vezana na proste vode. Vsak obrat bo imel svoje posebne signalne table s potrebnimi električnimi številci, ki bodo merili porabo energije. Izvor vse pogonske sile bo v strojnici, oz. v lastni termični električni centrali, ki bo imela dovolj moči za pogon in osvetljevanje vsega kombinata.

Na ta način bo kompleksno rešeno vprašanje kanalizacije vodovoda, hidrantske mreže in električne energije v kombinatu, ki bo popolnoma neodvisen posebno v pogledu preskrbe z električno energijo od vsake zunanje pomoči.

Tovarna vezanih vrat: Nedvomno najvažnejši objekt, ki se bo zgradil v teku letošnjega in prihodnjega leta, je vsekakor tovarna vezanih vrat.

Na revizijski obravnavi dne 12. VII. 1956, ko so odobrili idejni investicijski program, je bilo nakazano, naj se takla bodoča tovarna predvidi za letno kapaciteto 56.000 komadov vrat, kar pomeni dnevno proizvodnjo 200 komadov, oziroma vsakih 5 minut ena vrata.

Glavni izdelek te tovarne so vezana vrata v serijski proizvodnji, ki jih sestavlja samo vratno krilo brez podbojev, nasadil in ključavnice. Je pa vratno krilo mizarstvo dokončno obdelan artikel in prebarvan s temeljno barvo. Velikost vratnega krila, ki se bo pri nas izdelovalo, je 0,85 x 1,90 x 0,04 m. Ta artikel se bo sicer lahko izdeloval tudi v drugih merah po naročilih, vsekakor pa samo v velikih: širina od 0,60 do 1 m, višina od 1,90 do 2 m, debelina pa 40 mm.

Tako vratno krilo sestavlja mrežasta srednja plast, ki se imenuje »sredica« debeline 30 mm, obojestranska obloga slepega furnirja debeline 2 x 3 mm in obojestranska obloga vrhnjega furnirja debeline 2 x 1,4 mm.

Celokupna investicija za to to-

varno znaša cca 64.000.000.— din. Od tega zneska odpade samo za gradbena dela 28.000.000.— din. Del investicijskih sredstev je že osigurano in sicer v znesku 35.000.000.— din, medtem ko smo za razliko t. j. cca 30.000.000.— din, ki so namenjeni za strojno opremo, že zaprosili za finansiranje iz zveznih virov.

Delovna sila bo v začetku cca 60 delavcev, od tega 2 visokokvalificirani in cca 15 kvalificiranih delavcev. Vsi ti ljudje bodo morali opraviti specialne tečaje, da si pridobijo teoretičnega in praktičnega znanja. Nekaj ljudi bo šlo verjetno na prakso v inozemstvo.

Vključitev tovarne vezanih vrat v panogo narodnega gospodarstva se bo izvršila postopoma. Proizvodnja tipiziranih vrat je namreč vezana na vpeljavo standardov glede stavbnega pohištva, veljavnih za vso državo, katerih usakomititev se pričakuje v bližnji bodočnosti. Tudi vedno večja uporaba tipiziranega stavbnega pohištva v naprednih evropskih državah je pospešila izdelavo tipiziranega stavbnega pohištva tudi pri nas. Doselej smo pri nas izdelovali pohištvo samo na preprosti obrtniški način in nismo mogli kriti vseh potreb in zahtev domačega, niti tujega trga. V naši državi se nimamo take tovarne in bosta ribniška in borovniška prvi

taki tovarni in sicer ribniška s kapaciteto 56.000 komadov, a borovniška s kapaciteto 28.000 komadov vrat letno. Borovniška bo prvenstveno zalagala potrebe Ljubljane, ribniška pa bo krila potrebe vseh ostalih krajev.

Tudi s stališča lesnega gospodarstva je izdelava vezanih vrat zelo priporočljiva, ker se s tem prihrani na že itak deficitarnem kvalitetnem žaganem lesu iglavcev. Poleg tega odpade uporaba vezanih plošč ter se zmanjša čas za izdelavo. Z uvedbo in proizvodnjo tipiziranih in ceninih vezanih vrat se bo doseglo boljše izkoriščanje razpoložljive surovine in pocenitev izdelka.

Nova tovarna v Ribnici ne bo povzročila nikakih novih disproporcij v oskrbovanju s surovinami lesne industrije v LRS ter pomeni taka tovarna le dopolnitev asortimena slovenske lesne industrije za potrebe domačega in inozemskega trga.

Nova tovarna bo 1. X. 1958. začela poskusno obratovati in sicer 6 mesecev, t. j. do 1. IV. 1959. Takrat pa se bo začela redna serijska proizvodnja. Po 18-mesečnem rednem obratovanju, t. j. 1. X. 1960, se bo nova tovarna popolnoma vključila v narodno gospodarstvo. Finančni uspeh se bo pokazal v naslednjih številkah: 1959. leta poskusno, del-

no tudi redno obratovanje z bruto produktom 100.000.000.— din. 1960. leta redno obratovanje z bruto produktom 150.000.000.— din in 1961. leta že z bruto produktom cca 290.000.000.— din, t. j. na enega delavca 4.800.000.— din bruto produkta.

Gradbeni program ima v načrtu postavitev novega poslopja v obliki hale s stranskimi prostori t. j. sanitarijami in garderobami za zaposlene. Poslopje je situirano na zemljišču bodočega lesno industrijskega kombinata Ribnica, med glavno interno cesto in skladiščem žaganega lesa. Širina poslopja je 18 m, dolžina pa 80 m, kar bo 1.440 kvadratnih metrov zazidane površine, poleg tega pa so še garderobe in sanitarije v izmeri 108 kvadratnih metrov. Gradnja bo izvršena v fini požarnovarnostni izvedbi. Stranišča, univalnice in prhe bodo imele še celo terace tlak. Kanalizacija bo spojena s centralno kanalizacijo. Vodovodna instalacija bo priključena na kombinatsko vodovodno omrežje, električna instalacija pa bo prav tako priključena na električno omrežje kombinata, ki ga napaja lastna električna centrala.

Vse dvorane bodo ogrevane s centralno kurjavo toplega zraka, ki bo prihajal izpod strehe. Ventilacija se bo vršila s posebnimi ventilatorji, ki bodo nameščeni v posebnih ventilacijskih krilih oken in sten. Vse strojne dvorane bodo ekshaurirane s pomočjo posebnih izsesovalnih naprav, ki bodo montirane pod podl. (Se nadaljuje)



»Nikoli več zatirani!« je bilo geslo na zboru OF na Pugledu 1943 (Spominsko znamenje na Pugledu)

# Tiskarna na Goteiškem Snežniku

Prvi val nemške jesenske ofenzive 1943. leta se je že bližal začasno osvobojenemu Kočevju, a v bivši Pavličkovi tiskarni so še vedno breneli noč in dan tiskarski stroji. Vodile so jih roke partizanov-tiskarjev, ki so jih zbrali iz raznih brigad. Topovi in mitraljezi so že odmevali in naše brigade so hitele proti Kolpi, da zadrže nemške tanke. Peščica partizanov v tiskarni je bila vneto pri delu. Bilo je po kapitulaciji Italije, organizirala se je ljudska oblast in kočevski zbor odposlancev. Naša vojska je pre-raščala v armado, potrebna je bila močna povezava z ljudstvom. Tisk, časopisi in letaki so pomagali ustvariti to povezavo. Tiskarna se ni umaknila do zadnjega trenutka. Novo mesto so nemške granate že razdejale. Tudi nad Kočevjem so se spreletavala nemška letala. Vsa vojska je bila že na položajih, ko so partizani šele začeli razdirati tiskarske stroje. V zadnji noči v svo-

bnem Kočevju so tiskarske stroje natovorili na nekaj voz in na en tovornjak. »Kam?« so se vprašujoče spogledali partizani. Nič ne vedel, toda vsi so zaupali svojemu vodju in organizatorju partizanskih tehnik tov. Skerlavaju Milanu-Petraču. Odločen in hiter je skrbel za vse. V rannem jutru so se začeli umikati iz Kočevja proti kočevskim gozdovom. Visoko na nebu je obletavalo kolono nemško letalo. Polagoma se je skrilo za greben kočevskega Snežnika. Nenadoma zaškripljejo zavore in avto, natovljen s tiskarskim strojem in črkovni materialom, se sunkoma ustavi. Pesem in brezskrben smeh zastaneta v grlu. Nekaj sto metrov pred kolono, skoraj tik nad cesto, je pribrel izza hriba letalo. Niso še vsi poskakali z avtomobila, ko se je že vsula toča iz mitraljeza. Na srečo ni bil nihče ranjen. Letalo se je ponovno vrnilo, partizan pa so tiščali msove v tla. Nato je sledilo nekaj silnih detonacij, prst in kamenje je frčalo po zraku. Na srečo je ostal avtomobil nepoškodovan, samo prestreljen je bil. Hitro so nadaljevali z vožnjo in popoldne so bili partizanski tiskarji že v zavetju kočevskih gozdov.

Njenjo skorjo na drevesnih debelih. Nenadoma so prišli svabi. Ko smo prenašali deske v goščavo, smo skoraj zadeli ob njihove tanke. Tudi z druge strani so prisopli hali obveščevalci s slabimi vestmi. Treba se je bilo pripraviti na obrambo. »Stroga tišina. V borbo se bomo pustili le v skrajni sili. Ohraniti moramo tiskarno za vsako ceno!« — tako se je glasila zapoved. Zalostno je bilo tiste dni. Nekega dne se je vrnila naša izvidnica iz bližnje vasi in sporočila, da švabov ni več. Nekaj naših je manjkalo. Od izvidnice je padel mladi Ribič, nekaj tovarišev se je v metuze ofenzive pridružil drugim brigadom, enega smo pogrešali. Tudi naš tovornjak so Nemci odkrili in ga zažgali. Zalostni smo gledali ostanke tiskarskega stroja. Toda ostal nam je manjši stroj na nočni pogon, ki smo ga skrili na drugem kraju. Tedaj si pač še nismo mogli misliti, da bo tudi sežgani stroj na motorni pogon pol leta kasneje popravljen in uporaben.

## Le ukup le ukup, uboga gmajna...

Po vlažnih stenah je počasi kaplja za kapljo polzela umazana voda in se zbirala v kotanjah na tleh. Zdaj pa zdaj je izpod stropa padla težka kaplja in udarila v blato, kakor v kraški jami. Visoko pod stropom se je skozi napol z železjem okovano lino komaj kradla svetloba in naznanjala, da je nekje zunaj dan, da nekje sijajo sonce — in da je svoboda.

V polmraku se je včasih premaknila človeška postava, napol sključena, prikovana z železjem na mrzlo, vlažno steno. Jetnik je do gležnja tičal v blatu, ki je smrdeło po gnojnici. Črni, dolgi lasje so se mu lepili po čelu, vlažni od kapljic, ki so nenehno kapale izpod stropa. To je bil jetnik štev. 3.121, v jetniškem registru vpisan kot Miha Kačar s pripombo, da je veliki organizator stavke, politični nasprotnik in nevaren človeški družbi.

Jetnik štev. 3.121 se je zganil. Velike, črne oči je imel oprte v visoko lino pod stropom, skozi katero je sijal žarek življenja. Obsojen je bil na dosmrtno ječo.

Se dandanes stoji Kačarjeva kaj-za visoko v Rebri med gozdom in senočetjo. Napol polomljena vrata in razbita okna pričajo, da tu že dolgo ni bilo gospodarja.

Devetero jih je bilo. Vsi so šli s trehobom za kruhom, ko je umrl oče, le Miha, ki je bil bosopet paglavec, se je držal matere za krilo. Pa Miha je rastle kakor goba po dežju, mati mu je strela in se-daj je bila vrsta na njem, da skrbi za izgarano mater. Toda bajtar ni našel dela in usmiljenja pri domači gospodi. Zato je odšel v Ameriko. Leta so tekla, od njega ni bilo glasu. Stara mati je dan za dnem posedala na pragu bajte, upala, da se sin vrne in z napol slepimi očmi strmela v dolino, na cesto, ki se kakor kača vije v nedogled.

Nekoga dne se je Miha le vrnil. Bajta je bila zaprta in ko je odinil prepereli zapa, ni našel matere. V izbi je še vedno duh po izgorelih voščenkah in loju, samo slike na črvenih lesenih stenah so ga spominjale na mladost. Takrat je prvič jokal, odkar je odšel od doma, kjer ni našel kruha. Ni jokal toliko od žalosti, kakor od jeze in obupa, da morajo umirati tisti, ki garajo za to, da žive njihovi gos-podje.

Na Rebri ni imel Miha več kaj iskati. Zopet je romal od tovarne do tovarne in vselej, kadar je stopil pred gospodo, ga je zabelelo v srcu, kakor bi mu nastavili nož. »Pre-čisto!« mu je vedno kličevalo v prsih. »Upreti, upreti se!« Potem je delo dobil, a tisti srd, ki je bil v njegovem srcu, se tudi sedaj ni polegel. Ko je nekod sedel s svojimi tovariši v gostilni, je dejal: »Upre-ti se moramo!« Kakor kamen se mu je odvalilo od srca. Vedel je, da

mu sovražna roka lahko zavije vrat, tovariši so strmeli nad besedami, ki jih je Miha pravkar izgo-ovoril. Mihi pa se je zdelo, kakor da je zasadil nož med tovariše. Po-tem so sedeli molče, šele ko jih je vino ogrelo, so mu začeli podajati roke.

Se večkrat so se sestali. Vsa to-varna je šepetala o velikem »štraj-ku«, kdo je vodja, ni vedel nihče — samo tovariši, ki so tisti večer sedeli z Mihom v krčmi.

»Predolgo ne smemo čakati,« je dejal Miha na enem izmed sestankov, »sicer nas lahko zavohajo. Za-četki moramo takoj!« Mahoma se je razneslo po tovarni. Sirene so na-povedale stavko.

Stroji so enakomerno drhteli. Mi-ha je nervozno pogledoval na uro. »Še deset minut!« Sosed pri stroju mu je priklimal: »Kaj, če bo kaj narobe?«

»Šlapa!« je Miha skoraj zakričal med ropotom, da je sosed na mah utihnil. Še minuto. Skočil je od stroja kakor vzmet, da je stroj la-jajoče zasiskal, preskočil stopnice v kotlovnico in predno ga je kurjač opazil, je že potegnil ročico. Zategli glas sirene je presekal sončno, je-sensko popoldne. Vse se je zgodilo naglo. Delavci so zapustili stroje in se predno je utegnil Miha iz ko-tlovnice, je bilo dvoirišče polno, da se je komaj prebil do nadzidka pred direktorjevo pisarno. Tovarna je bi-la v rokah delavcev.

»Tovariši!« je začel Miha z drhte-čim glasom. »Zavedajmo se naše velike stvari. Začeli smo boj, ki ga moramo izbojevati. In delavstvo je za nami, ki hoče naprej...!« Bur-ni klic množice so prevplili Miha: »Razbijmo stroje! Direktor ven!«

»Ne!« je dejal Miha. »Tovarna je naš kruh. Zahtevati moramo vi-še mezde. To je naš edini cilj!«

Direktor se ni prikazal. Miha je skočil iz nadzidka proti vratom pi-sarne gospoda direktorja. Bila so zaklenjena. Skozi motno steklo je videl naglo premikanje. »Odpri-te, ali uderemo!« Vrata so se odpra-la in Miha je vstopil.

»Kaj hočete?« je zelen od jeze zavpil direktor.

»Pravico, kruh!« je mirno od-vrnil Miha. »Povišajte nam mezde. Samo to hočemo!«

»Kaj norite?« Direktor se je sklonil od odprtega predala. V ro-kah se mu je zasvetil revolver. Mi-ha je za trenutek ostrmel, nato pa dejal: »To vam ne izboljša položa-ja, gospod. Za menoj jih je še na-tisoče.« Hrup na dvoirišču je postajal vse večji in delavci so se gnečili pred vrati. Sirena je z zadnjo moč-jo zavijala. Direktor je stopil do okna skoraj tik Miha. Miha je na-glo udaril po napeti pištoli, jo zbil direktorju iz rok, da zdrsnila po loščenem parketu. Direktor je pre-bedel: »Kaj bo...?«

»Povedal sem že!« je odsekal Miha. Direktor je ves nemočan se-del k pisalnemu stroju. S tem člo-vekom se ni smel šaliti. Miha je zmagoslavno stopil za njim. »Pišite! Naše zahteve!« Direktor je pi-sal.

Miha je ves žareč stopil na stop-nice. V rokah je vihlet papirje. Kli-ci zmage so napolnili prostor, ko je nenadoma pripeljal avtomobil policistov. Množica se ni premak-nila niti za korak in skozi zaprto ograjo je dajala duška svojemu razpoloženju. Policija je streljala v zrak. »Kar po nas dajte!« Tega ni-so storili in so se še pred nočjo umaknili.

Direktor je ostal sam v pisarni. Ves onemogel se je zleknil v na-slanjač in ko je videl, da je policija odšla, je zopet pograbil slušalko tele-fona. »Halo! Tukaj direktor Grun... Kaj naj storim?... In čakam...? Miha Kačar... Do-bro... dobro... Ob desetih. Hvala, gospod inšpektor!« Z masčeval-nim nasmeškom je odložil slušalko, pogladil brke in stopil ven na stop-nice, tako, da ga je v soju svetilk videla vsa množica. Dvignil je roko: »Spoznal sem vaše zahteve za pravične. Kakor želite, tako bo... Jutri se vrnite na delo. Ob dese-tih naj pride Miha Kačar, da bo podpisal pogodbo!« Jeza se je na mah spremenila v veselje. Množica je vzvalovila. Prve zvezde so je-le ugašati in so napovedovale novi dan, ko so delavci prepevali po

krmah. Tako hitre zmage ni bilo še nikjer.

Drugi dan je bilo kakor po na-vadi. Delavci so bili zopet na svo-jih mestih. Z veselimi obrazi so pozdravljali drug drugega.

Miha je ob desetih ustavil stroj in odšel v pisarno. Komaj je odprl vrata, sta mu stopila nasproti dva policista. »V imenu postave!« Bili so prevarjeni.

Sedaj je bil Miha v ječi. Ni se dobro vsega zavedal. Pred očmi so se mu vrstili mučni prizori zadnjih dni. Pretepanje, nezavest, voda in kri... Potem sodnik, ko je prebral obtožnico. Miha Kačar, organizator stavke, politični prekucuh. Poleg tega je napadel direktorja in mu grozil z orožjem. Sodišče je upo-števalo razne olajševalne okolnosti in sodilo milo. Dosmrtna ječa v imenu njegovega veličanstva kra-lja.

Iz tega premišljevanja ga je zmotila mrzla kaplja, ki mu je ka-nila na čelo. Skozi visoko lino pod obokom je vel duh po jeseni in sonce je za trenutek zarisalo na na-sprotni steni železno mrežo. Nekje je cvrkotal ptič...

Potem je prišla vojna. Granate so udarjale, da so se stresali oboki ječe. Večkrat si je želel, da bi padle kraj njega, ga osvobodile železnih spon, vlažnih sten. In res! Kakor prived je bilo. Svoboden je odšel v spremstvu tovariša z rdečo zvezdo, kakor omanljen je stopal pod pla-palojočo trobojnico — s tovariši.

## Bilo je leta 1942

Bilo je nekaj dni pred veliko nočjo 1942. leta. Okrog pol štirih zjutraj me zbudi razbijanje po vež-nih vratih. Vstanem, za silo skočim v hlače, odprem okno in vidim pred seboj polno Italijanov, ki so prišli v vas. Udarci na vrata so se ponovili in zasilim: »Odpri.« Grem odprat, nato pa vstopita dva Ita-lijana z revolverjem v roki. Eden od njih razgrne po mizi zemljevid (specialko) pa me vpraša: »Pozna-te pot za Maršče?« Jaz mu pritrdim. »Opravite se, greste z nami! Dam vam časa pet minut!« Za silo se oblečem pod nadzorstvom Italijana, z revolverjem v roki. Ni-sem vedel, kam odhajam. Rojilo mi je po glavi, da so poleg mene go-tovo še kateri, ki jih verjetno na-meravajo postreliti.

Dan prej je padlo za prst snega, ki je ponel zmrznil. Na vsaki strani je ob meni stopal vojak, ko smo korakali skozi vas. Ob koncu na-še vasi se ustavijo in mi naročajo v italijanščini, naj se vlečem na tla, ko bodo streljali. Postalo mi je jasno, da gredo napadat na Marš-če, jaz sem jim pa kažipot. S se-boj so Italijani imeli majhno šče-ne. Po hosti je prepodil zajca in ta-ko naznanil, da nekdo hodi po ho-sti, gotovo s slabim namenom. Pri-demo do mlina pod vasjo Maršče. Ta mlinar je tudi imel psa, ki se je zaganjal na te nepridiprave in z lajanjem obveščal tiste, za katere je bil namenjen ta nenavadni po-hod, naj se pripravijo za umik ali na borbo.

Pred Maršči se ustavim in re-čem: »Dalje ne grem, tam so Mar-šiči.« Obkolili so vas, mene pa iz-pustili. Ko sem se vračal, sem se prepričal, koliko je bilo te golaz-ni. Ko je šel zadnji mimo mene, jo ucvrem mimo prej omenjenega mlina v vas Zlati rep. Gospodinja v prvi hiši je že vstala, da bi šla k Gregorju opraviti svojo versko dolž-nost, pa me je vprašala: »Kaj pa ti tukaj delaš v tem času?« Ta trenutek zaropota okoli Maršičev. Gospodinja se sesede od strahu in reče: »Ko so me tako prosili, pa sem jim skuhala.« Postalo mi je jasno, da so se tukaj nahajali par-tizani. Le kdo jih je izdal? Umak-nila sva se za zid, gospodinja pa

me je povedala, da so bili večerj tuči na Zlatem repu partizani in da bodo sedaj reveži pobiti.

Rezultat napada je bil, da je padlo 5 Italijanov, dva sta bila tež-je in dva lažje ranjena. Na veliki

so jih postreliti. Na intervencijo tamkajšnjega veleposestnika pa so jih le odgnali v utrjene Velike La-šče in so jih kasneje izpustili.

## Spomin na begunce iz Posavja

Ko so leta 1942 nasilno selili pre-bivalce Posavja je začelo prihajati v Kočevje vedno več družin iz šev-nice in drugih krajev Posavja. Na-selili so se v domovih preseljenih Kočevjarjev. Zaposlitev so poiskali v gozdovih. Na tedanji Gozdni upravi v Kočevju je delovala organizacija Osvobodilne fronte. Člani OF so nudili tem beguncem vso pomoč; preskrbeli so jim delo, stanovanje ter jim dajali iz skladišč hrano in pi-jačo. Povezali so jih z Osvobo-dilno fronto in jih politično usmer-jali. Izseljenci so se prav dobro za-držali do konca vojne. Nekaj mlaj-ših ljudi je odšlo v partizane, ne-kateri med njimi so tudi darovali svoja življenja za domovino.

Begunce so italijanske oblasti ši-kanizirale. Zaradi tega so člani OF v Kočevju skrbeli zanje, jih brani-li in iskali zanje zaščite, kolikor so mogli. Ko so odšli Kočevjarji iz teh krajev, so dobili begunci tudi pri-merna stanovanja v bližini Kočev-ja. Med njimi ni bilo izdajalcev.

Težko je bilo v tistih časih zla-sti za begunce, ki so ostali brez vsega. Takrat je šele prišlo do iz-razu tovarištvo. Organizacija Osvo-bodilne fronte je zelo skrbela, da bi ubogim ljudem olajšala trmovo-pot. Potrebna je bila velika iznajd-ljivost, da so tem ljudem preskre-bili vsaj najnujnejše. Begunci so bili hvaležni za to pomoč in so sodelo-vali v osvobodilnem gibanju.



## Iz borb pri Pijavi gorici in Turjaku

Bilo je meseca marca leta 1944. Iz Ljubljane je šla proti Kočevju velika nemška kolona z belogardi-sti na čelu. Kolona je vozila hrano v Ribnico in Kočevje, kjer so imeli postojanke. V Ljubljani je bila na-ša obveščevalna služba zelo aktiv-na in je hitro obvestila našo vojsko o tem. Deveta brigada NOV je za-sešla položaje pri Pijavi gorici in proti Grosuplju. Prvi bataljon naše brigade se je najprej udaril s sovražnikom nad Pijavo gorico. Ker smo imeli dobre položaje, smo so-vražniku prizadejali velike izgube. Borba je trajala dva dni, tretji dan pa je dobil sovražnik pomoč iz raz-nih postojank. Bil je v premoči, zato smo se morali umakniti proti Turjaku. V bližini Turjaka je naša brigada zasedla nove položaje in kmalu nato napadla sovražno ko-lono, ki je rimla za nami. Ker smo sovražnika iznenadili, je imel tudi tokrat velike izgube. Nekaj dni na-

to je šla sovražna kolona iz Kočev-ja proti Ljubljani. Naši borci so jih v bližini Turjaka napadli in jim prizadejali precejšnje izgube, bilo je tudi več ranjenih. Ob tej priliki smo zažgali tudi deset njihovih to-vornjakov. Cesta je bila minirana in tovornjaki so prišli prav na tisti del ceste, kjer je bilo položenih naj-več min.

Naše izgube so bile v teh borbah razmeroma majhne, kljub temu, da so v času boja nad nami krožile Rupnikove »štorklje«. Naši mitra-ljezi so usmerili ves ogenj proti »štorkljam« in jih prisilili, da so se vrnile v svoja oporišča.

Nemci in belogardisti nas niso mogli zadeti v živo kljub svoji pre-moči, tankom, oklopnim avtomobilom in drugim modernim orožjem. Zmagala je partizanska hrabrost in iznajdljivost.

Ferbežar Jože



Pogled na Kočevje v času obnove 1945. leta

## Kočevski taborniki smo bili v Bosni

Letos smo se tudi kočevski taborniki udeležili drugega zleta tabornikov Jugoslavije v Palah pri Sarajevu. Z ladjo smo se peljali skoraj ob vsej jadranski obali. Vožnja po morju je bila res lepa, kajti mnogi so se prvič vozili z ladjo. Srebrni galebi so nas vsi pot spremljali in z vresčanjem opozarjali, da so lačni, mi pa smo jim metali v morje kruh in drugo. Kako čudovito je vdihavati morski zrak, ko okoli tebe buči morje in ti meče slane kaplje v obraz, ve le tisti, ki je to sam doživel. Sledila je noč na morju. Gledali smo v nebesno brezmejnost sredi razburkanega morja, gledali v njegove temne in ogromne globine. Pri tem je vsakdo občutil, kako je majhen proti tej veličini. Tadašnji človek šele z ljubejo naravo, če vidi, kako majhen je proti njej. Vedno znova se vrača k njej in najde vedno nove lepote. Marsikak izmed nas je takrat sklenil, da se bo še vrnil na morje. Mogoče si bo kdaj izbral celo mornarski poklic.

Pristali smo v Dubrovniku in si ogledali glavne znamenitosti mesta. Obšli smo ga po vsem obzidju. Tudi smo se odpeljali do Sarajeva in od tu do Pal. Ko smo šli po cesti proti taboru, nas je zajelo vrvenje

na njej. Polna je bila tabornikov. Veselo sem govoril o tem, kako bo preživeli zlet. Pive dni smo imeli nekoliko težav, nato se je pa vse uredilo. Živeli smo pravo taborniško življenje. Za izlete je bilo bolj malo časa. Vendar tudi tih ni manjkalo. Najbolj mi je ostal v spominu izlet na vrh Romanije. Hodili smo po stopnjah NOV in maršala Tita. Pot je bila precej strma in se je vijugala iz hriba na hrib. Pot nam je pretekel srnjak. Nekoč je globlje v gozdu se je oglašal zvočec. V koči, ki nosi ime Slaviša Vajner - Čiče, smo se odpočili in nato nasčkali vrh. Mogočne skale so se dvigale pred nami. Po mališčih je bila pot proti samemu vrhu težavnejša. Vsi prepoteni smo ga dosegli. Bil je krasen dan. Nad nami je bilo samo nebo, pred nami vsa dolina in tam na dnu kot drobne pike naši šotori. Počutili smo se svobodne, v svobodni domovini, kot ptice v nebesnih višavah. Mogočni bori in jelke, ki že desetletja kljubujejo viharjem tam gori, so šumeli, kot bi nam pripovedovali o slavni zgodovini krajeva.

Pozneje, ko smo se spuščali navzdol, smo s pogledom zadnjič obšli vsa dolina in nepozaben spomin nanjo, nam pa bo ostal pred očmi.

Dolga vrsta tabornikov se je vila po pobočju in nekdo je zadaj pel pesem o Triglavu.

Urh Ivan  
Dijaški dom Kočevje



Taborniki

### PRED SPREJEMOM NOVEGA ZAKONA O POKOJNINAH

## POKOJNINE SE BODO ZVIŠALE

Osnutek zakona o pokojninskem zavarovanju predvideva več novosti. Oglejmo si nekatere.

Na višino pokojnine naj bolj kot doslej vpliva trajanje delovnega staža. Nepopolna pokojnina s 15 leti delovnega staža naj bi znašala samo 40 odst. polne pokojnine, ta odstotek pa bi se povečeval po letih staža. Seveda višina pokojnine ne more biti enaka polni pokojnini. Po osnutku zakona znaša povprečno 70 odst. plače, kar je odvisno od višine plače posameznika, to je za najnižje kategorije delavcev in uslužbencev znaša 75 odst. plače, za najvišje pa 65 odst. Pri tem je treba imeti pred očmi, da je plača delavca in uslužbenca upoštevana v celoti, to se pravi — za delavce razen redne plače tudi premije in del dobička, ki ga delajo občasno, kakor tudi razni drugi dodatki — za uslužbenca pa razen

osnovne plače tudi položajna plača in razni drugi stalni dodatki pri plači.

Na osnovi plače se razvrščajo upravičenci v enega izmed dvajset

zavarovalnih razredov, ki v osnutku zakona ne temeljijo na sedanji ravni plač, marveč na ravni plač, ki bo realizirana v prihodnjem letu in v naslednjih letih.

### Delo po upokojitvi

Po osnutku zakona je tudi omogočeno, da se tistim uslužbencem, ki potem, ko izpolnijo pogoje za starostno pokojnino, še naprej delajo, zviša pokojnina za 5 odst. vsako leto. To povečanje se nanaša tudi na dosedanje upravičence pokojnin, ki so imeli več kot 30 oziroma 35 let delovnega staža. Tisti delavci in uslužbenci, ki si pridobijo pokojnino in se pozneje zaposlijo, dobivajo pokojnino v znesku 50 odst., z razliko od dosedanjih predpisov, po katerih plača upokojenca, ki se je ponovno zaposlil, ni smela presegati dve tretjini pokojnine, oziroma 6000 din.

Na pristojnem mestu so menili, naj bi uvedli nov pogoj za tiste zavarovance, ki imajo v času upokojitve manj 30 (moški) oziroma 25 (ženske) let pokojninskega staža. Zavarovanci, ki imajo manj kot 30 oziroma 25 let pokojninskega staža, morajo izpolniti pogoj, da so zadnjih pet let pred upokojitvijo prebili določen čas v delovnem razmerju, da bi si pridobili pravico do pokojnine.

Po načelu, da je višina pokojnine odvisna od opravljenega dela posameznika in njegovega prispevka družbi, je urejeno vprašanje tistih upokojencev, ki so dobili niz-

### SOLARNE V NINU SO SE POVEČALE

V Ninu so začeli pred tremi leti s proizvodnjo morske soli. Od tedaj se soline stalno večajo. Letos so pridobili že okoli 140 vagonov morske soli, prihodnje leto, ko bodo končana gradbena dela in bodo nove soline nastale tudi v zalivu Zdrjaci poleg Nina, pa bodo pridobili, kakor računajo, že 250 vagonov morske soli.

### NAFTA V BANATU

Skupine »Naftogasa« iz Novega Sada so že pred tednom začele med vasjo Melenci in Bašaid v Banatu vrtati poskusne vrtnice. Menijo, da so našli bogate sloje naf-

ke pokojnine zato, ker formalno niso imeli ustrezne strokovne izobrazbe za delovno mesto, kjer so bili zaposleni. S tem je urejeno tudi vprašanje kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev in uslužbencev v gospodarstvu, državnih uslužbencev in drugih.

Z vsemi temi spremembami, kakor tudi z avtomatsko prevedbo upokojencev v določene zavarovalne namene, je računati, da se bodo sedanje pokojnine zvišale za okrog 14,5 odst., v številu tudi invalidske pokojnine.

## Novo izšle knjige v Mariboru

Poleg založb v Ljubljani in založbe LIPA v Kopru, deluje z lepim uspehom tudi založba OBZORJA v Mariboru, ki že izdala prav lepo število knjig. V tem priložilo želimo opozoriti na njene najnovejše izdaje.

Med šestimi knjigami je kar pet knjig domačih pisateljev in samo en prevod. Tri knjige so namenjene mladini. Najprej naj opozorimo na obsežen roman Manice Ljubnikove »Rosa na pajčevinu«. To je zgodba o pohorskih partizanih in narodno nezavednem Ptujčanu, ki najde iz nemških vrst po med svojice in se z njimi bori za svobodo slovenskega ljudstva. Zbirka novel Andreja Hlenga z naslovom »Usodni rob« je težje delo od romana M. Ljubnikove. To je svet nenavadnih ljudi, ki doživljajo dogodke na usodnem robu, kakor pravi pisatelj sam.

Tretja knjiga za zrele bralce je roman znanega pisatelja Johna Knittla, ki ga že poznamo po romanu »Therese Etienne«. Roman »Amadeus« nam slika življenje sina, ki ob gradnji velike elektrarne v Švici izgradi ob ljubeči ženi tudi samega sebe.

Naslednje tri knjige so namenjene mladim bralcem. Najmlajše bo znova privlačevala Ribičičeva zgodba o zaljubljenem črnem muču in

## Še o rudniškem orkestru

V soboto, dne 16. novembra 1957, je Svoboda rudnika Kočevje pridela zabavni večer, združen z nastopom mladega plesnega orkestra društva Svobode. Koncert je bil prijetno presenečenje, saj do sedaj Kočevje ni imelo tako velike zasedbe. Vendar pa...

Skoraj vsi člani orkestra so začeli in to se je pri nastopu krepko poznalo. Vendar pa je pohvale vredno že to, da so nastopili.

Dirigent Alojz Furlanič bi moral pred nastopom uglasiti saksofone in klarinete, ki so bili poleg spremljave najšibkejša točka orkestra. Spremljava bi kljub krajšemu času, odkar orkester vadi, lahko kaj več zmogla. Kontrabasist, ki svojega instrumenta ne obvlada, je čisto zašel v samostojne vode, kar pa mora pri vsakem orkestru nujno odpasti. Kitara je bila preglasna in v začetku sploh ne uglašena. To pa že ni več stvar znanja ali neznanja, temveč povr-

nost. Bobnar je na svojem pomanjkljivem instrumentu še kar zadovoljivo rešil svojo nalogo, zlasti dober pa je bil v avizih. Trobente, ki so bile znatno boljše kot saksofoni, morajo še marsikaj popraviti in vaditi, vaditi...

Lepo je orkester zaigral zadnjo skladbo. Pianistka, ki je imela sicer preveč podrejeno vlogo, se je pri zadnji skladbi izkazala s sijajnim glasom in nastopom kot pevka. Presenečenje večera. Škoda, da ji orkester ni dorastel.

Nehvaležno nalogo aranžerja je še kar zadovoljivo opravil dirigent, ki pa se mu seveda tudi pozna, da se bori z abecedo.

Mogoče nekoliko ostra kritika naj ne vzame poguma mlademu orkestru. Nasprotno: naj mu bo kačipot naprej. Vedno naprej. Ob napakah se učimo. In do drugega nastopa lahko še marsikaj popravijo. Zlasti začetniške napake. Njihov prvi nastop je dokazal, da so sposobni in marljivi. Tudi slavni orkestri so morali veliko delati, da so postali znani...

Julijan Strajnar

### TATOVJI ČEVLEJ

V Livoldski šoli so bili 26. oktobra 1957 ukradeni čevlji učenca Lavrič Janka iz Črnege potoka. Trije postopaki iz LR Hrvatske so vpraševali v okolici za delo in ko so prišli pred učilnico, so ukradli čevlje, ki so bili zloženi v vrstah na šolskem hodniku. Ob koncu pouka so učenci in učiteljica ugotovili, da manjka en par čevljev. Tov. učiteljica je takoj po telefonu poklicala organe ljudske milice iz Kočevja.

Milicniki so takoj prišli in krenili za tatovi. Kmalu so odkrili ukradene čevlje in tatove. Čevlje so vrnili Lavrič Janku, ki se jih je zelo razveselil in se na tem mestu najlepše zahvaljuje milicnikom za njihovo požrtvovalnost in uspešen trud.

Tatove pa so izročili Okrajnemu sodišču v Kočevju, ki jim je naložilo primerno kazen. Upamo, da v bodoče ne bodo več kaj takega storili.

I. L.

### Nesrečna smrt starčka v Ribnici

V ponedeljek dne 18. nov. 1957. je nenadoma tragično preminil Gradisar Franc, v starosti 84 let. Na bolniško posteljo je bil že dalj časa priklenjen. Navedenega dne, ko je odpovedal električni tok, si je okrog 6 ure zjutraj hotel pokojnik prižgati svečo. Pri tem je najbrž govorila vžigalica odletela na njegovo posteljo, ki je začela tleti. Od dima se je starček zadušil, pa si zaradi bolezni ni mogel pomagati. Domači sorodniki, pri katerih je stanoval, so mu kot po navadi ob dočleni uri prinesli zajtrk, pa so ga na grozo našli že mrtvega v napol goreči sobi.

Pokojnik je bil doma iz Velikih

Lašč in je v mladih letih živel v Trstu, kjer je vodil slovensko pivovarno. Kot zaveden Slovenec je često podprl takratne Slovence in je tudi sodeloval v vseh slovenskih organizacijah v Trstu. V Trstu so ga fašisti oropali zaradi njegove velike zavednosti vsega premoženja in si je jedva rešil golo življenje. Našel je zatočišče v svoji domovini, Oropan vseh pravic je živel zagrenjeno življenje pri svojih plemenitih sorodnikih — Pokovčevih v Ribnici, ki so ga skrbno negovali ob skromni podpori ObLO Ribnica. Tragično smrt pa mu je presekala nit trepetnega življenja.

-M-

## Zakaj v Kočevju ni časopisov?

Pred dnevi sem hotel kupiti Slovenski poročevalec okrog desete ure dopoldne. Skoraj neverjetno, toda resnično! Nisem ga mogel nikjer dobiti. V trafikah, kjer navadno časopis prodajajo, so mi na vprašanje, kako je kaj takega sploh mogoče, odgovorili, da imajo naročnikih le določeno število izvodov in sicer samo za stalne odjemalce. V nadaljnjem razgovoru sem zvedel,

da prodajalci od prodanih časopisov nimajo prav nobene provizije, zato jim je prodaja časopisa samo v breme in jim je čisto vseeno, če jih kaj prodajo ali ne.

V kolikor mi je znano, dajejo uprave posameznih časopisov prodajalcem oziroma razpečevalcem teh časopisov gotov procent provizije od zaslužka. Ta procent skoraj gotovo dobiva tudi podjetje Tobak

v Kočevju, toda po izjavi prodajalk one tega denarja ne dobijo, kar vsekakor ni prav. Razumljivo je, da pod takimi pogoji ni interesa za večjo prodajo časopisov in spet je potrski tisti, ki mora potrpeti zaradi takih nepravilnosti.

Prav tako, kakor s časopisi in raznimi revijami je problem tudi v razglednicami. Mislim da prebivalcem mesta Kočevja to ni ravno v ponos, posebno če želi razglednico mesta kakšen tujec in je ne more nikjer najti. Tudi razglednice za razne čestitke ob rojstnem dnevu, Novem letu itd. so včasih prav neokusne, bolj jih pa ne dobiš. Drugod imaš dovolj razglednic na izbiro in čudno je, da to v Kočevju ni mogoče.

Mnenja sem, da je že zadnji čas, da se to stanje izboljša. Prodajalke so pripravljene urediti to zadevo, vendar za primerno provizijo. Za podjetje Tobak to ne bi bil nikak problem, prebivalstvo mesta pa bo zadovoljno.

Spominjam se, da se prej, ko je prodajala časopise in razglednice neka privatnica, kaj takega ni nikoli zgodilo. In če se je izplačalo njej, se bo izplačalo tudi podjetju Tobak. Sicer pa mislim, da pri tem ne bi smeli gledati samo na dobiček, temveč tudi na to, kako čim boljše zadovoljiti našega delovnega človeka.

A. Hočevar



Središče Kočevja s spomenikom

# kvartopirec

Albin Košmrij

Gost oblak dima se je vil ob nizko spuščeni svetilki in se zgubil skozi rahlo brneč ventilator. Zave-se so bile napol spuščene in luč je privabljala večje, ki so se frfotajoč zaganjale v pločevinast senčnik električne svetilke. Skozi velika oblazinjena vrata je zdaj za zdaj za trenutek prodrl zvok oddaljene muzike. Drugače je bilo tiho. Štiri osebe za okroglo mizo so nervozno premetavale oguljene igralne karte. Rahlo tleskanje kart ob mizo je postajalo vse bolj zlovoščje. Ura je odbila enajst. »As dobi!«

»Nimam! Prekletó!« Prvi se je gromko zasmel, da se je gruča metuljev na svetilki zopet razlete-la. »Poskusi, Jernej! Sreča pride!« Jernej je zopet izvelkel tisočaka. Dvakrat ga je obrnil, kakor da se hoče prepričati, če je pravi. Nena-doma mu je med dimom vstala po-doba žene, otrok. Zameglilo se mu je pred očmi, da se je moral opr-jeti stola. »Ali naj grem domov? Nič! Ne!«

Zvok muzike je močnejše vdrl v igralnico. Vstopil je natakara in molče odnesel prazne kozarce. Na-

takar ni nikoli vprašal, kaj želi, samo napolnil je. In oni se niso pritoževali.

»Drži!« Jernej je položil svetil-kajoč se bankovec za tisoč din na mizo. »Zadnji,« je pomislil in zopet se je moral oprjeti stola. Roka se mu je tresla, na čelo so mu stopile potne kapljice. »Sedaj igraj, Jernej!« mu je nekaj prigovarjalo. Nervozno je delll karte. As, as se je obrnil. »Sedaj!« Oni trije so se spogledali. »Pomoč,« je zavpil Jernej. V rokah je držal prazne karte.

Muzika je utihnila. Kazalec je naglo hitel na veliki uri. Na ulicah je postalo tiho. Tramvaj je zad-njič zaropotal med visokimi zidovi. »Domov moram!« Jernej se je napol dvignil in zopet sedel. Noge ga niso držale. Pijan je bil. Vse mu je plesalo pred očmi, karte, nato žena, otroci in denar, potem pa je v dimu zagledal natakara. Oni trije so plačevali, Jernej pa je raz-tezal denarnico, ki je bila prej pol-na tisočakov. Ni več vzdrljal, klju-valo mu je v možganih, da je te-lebnil na polirano mizo.

»Plačajte, gospod, prosim!« Po-časi je dvignil glavo. »Kaj, jaz sem gospod? Jaz sem svinja! Pijan sem, doma imam... Prekletó!«

»Pozno je že. Plačajte!« Jernej je nagonsko segel po preostali sto-tak. »Prinesite še enkrat!«

»Domov morate!« Natakara ga je prijel pod roko in ga porinil skozi vrata na cesto. Pravzaprav mu je bil Jernej hvaležen, kajti sam bi nikoli ne zmogel te poti. Nagonsko se je oprjel železne ograje, da ni telebnil na tla. Noč je bila tem-na in iz nizkih oblakov je rahlo ro-silo.

Nekaj časa je stal tako ob ograji. Dež mu je prijal in pustil je, da so mu mrzle kapljice počasi polze-le po tliniku, pod srajco in po pr-sih. Zdrnilo ga je bitje mestne ure. »Sedaj moram iti. Kaj poreče žena, ko nimam denarja? Zmer-jala me bo in prav ima! Jaz sem svinja, svinja!« Moral se je naslo-niti na zid. Ulica je bila prazna, tišino noči je motilo rahlo žubor-renje vode v žlebovih. Še bolj se je stisnil v kot ob zidu, da bi se skrnil pred svetlobo, ki je padala

iz izloženega okna na nasprotni strani ceste. V rahli megli je jel opazovati v njem razstavljenne pred-mete in čisto v kotu je opazil lep, siv plašč iz krzna. »Ne! Ni mogo-če!« Prav takega je obljubil ženi. Sedaj ga je postalo sram. Bil je pravi slabik. »Ne, žene se ne bom bal. Pravzaprav pa...!« Nenado-ma je izginila vsa pianost. Sklepe je bil storjen. Trgalo se je v njem, ker ni poznal take poti. »Samo raz-biti šipo in... Tako bo zadovoljna in ne bom kregan za denar!« Obr-sal si je mokro čelo, visoko zav-hal ovratnik suknjica in nekajkrat premerilo cesto, da se je prepričal, če je sam. Naglo je sunil v steklo, da je zažvenketalo, nato je udaril še po neonski žarnici. V temi je naglo skočil za vogal in čakal. Vse je bilo mirno kot prej, le deževne kapljice so rahlo udarjale ob tlak.

Počasi se je splazil do okna, naglo pograbil plašč in hotel iti, pa se je spomnil, da bi bilo dobro pobrskati še po predalu v trgovini. Predvidno se je splazil skozi od-prtino v oknu in tipaje našel pre-dal. Nenadoma je kakor strela vanj posijala žepna svetilka. »Roke v vis!« V svitu žarometna ni ni-česar videl. Nagonsko je dvignil roke, da so se kovanci zvenketajoče zatrkjali po parketu. »Ven!« Po-časi se je premikal. Noge so mu bile težke, kakor svinec in v glavi mu je jel spet delovati alkohol. Zrušil bi se bil, da ga niso močne roke porinile skozi odprtino v ok-

nu. Plašč iz krzna je še vedno vi-sel na okenski polici in deževne kapljice na njem so se v svitu sve-tilke svetile kakor biseri...

Avto je naglo drsel. Jernej ni vedel, kje je. Šele potem, ko se je zaznamovala prva jutranja zarja, se je spomnil.

Igralnica je ostala taka, kakor prej. Zopet so sedeli v njej trije stari igralci, četrti pa je bil mlad. Komaj puh mu je poganjal pod nosom.

»Bil je dober. Pri igri je imel vedno srečo. Le kaj ga je zaneslo tja?« Tisti, ki se je vedno kroho-tal, ni rekel ničesar. Zopet so polo-žili denar in mladenič brez brade je postajal vedno bolj bled in majhen.

Tisti večer je sneg prvič pobelil ulico. Pihala je burja, da so ljudje z ulic bežali v prijetne kavarne. Tudi Jernej je bil pust. Pcsedel je doma, kakor si je v zaporu ved-no želel, sedaj pa je bil nesrečen. Počutil se je olajšanega, ko je stop-il na ulico in smeje je šel mimo onega okna, ki ga je v pianosti razbil. Sedaj je bil Jernej čisto drug.

Ni vedel, kako se je znašel pred staro igralnico. Hotel je že cediti, pa se je obrnil. »Vsaj pogledam lahko.«

Sprejeli so ga lepo, kakor se spodobi starim znancem in oni, ki se je vedno krohotal in štedil z de-narjem. »In to je naš novi tova-

riš!« Predstavili so mu onega brez brade.

»Odstopi mi sedež!« Zelenec se je nezahvalno presedel. »Kar sedite. Jaz ne igram!« je dejal Jernej.

»Glej ga, onega,« je hreščal debelušnik. »Zakaj se pa potem do-ma ne greješ?«

»Naj bo!« Jerneju je postalo vro-če. »Samo enkrat!«

Ura je tekla, kup denarja pred Jernejem se je večal. »Danes imam srečo. Natakara! Plačam za vse!« Pijan je bil, kakor oni večer, le da je imel poln žep denarja. Pija-no je kolcavtil po stranskih uli-cah, mimo trgovine si danes ni upal. Usedel se je na klop ob re-ki. »Samo malo bom zadremal.« In že je zlekujen na klop zaspal. V spanju se mu je zdelo, da pa-da dež. Zagledal je izložbo, ni bil pijan, luč je ugasmila in bil je zo-pet pri predalniku. Krznen plašč mu je ugajal, Nenadoma je zasve-tila električna svetilka: »Domov morate spat!« Roka ga je držala za ramena in ga tresla. »Zopet ujet,« mu je šinilo v možgane, »se-daj uidem!« Planil je pokonci. Pred sabo je videl mokro cesto in odsev svetilke, na drugi strani pa rahle obrise zasneženega gozda. Nenadoma mu je zmanjkalo tal pod nogami, nato je padal, pa-dal. Mrzel val vode ga je objel, a mu je v pianosti dobro del. Nato se je zibal, dokler ga niso po-gotnili valovi narasle reke.

Vsem prebivalcem in delovnim kolektivom občine  
Kočevje čestitajo in pošiljajo borbene pozdrave za  
29. november Dan republike

## Občinski ljudski odbor Kočevje



Občinski odbor SZDL  
Občinski komite ZK  
Občinski odbor ZB  
Občinski komite LMS  
Občinski sindikalni svet  
Občinska gasilska zveza  
in ostale organizacije  
ter društva

K Dnevu  
republike  
čestitajo  
občanom  
Dobropolja



## Občinski ljudski odbor Dobropolje

Občinski odbor SZDL  
Občinski komite ZKS  
Občinski odbor ZB  
Občinski komite LMS  
Občinski sindikalni svet  
Občinska gasilska zveza

Podjetje „Stolarna“; „Apnenica“  
„Kino Dobropolje“ in kmetijske  
zadruga: Kompolje, Struge  
in Ponikve

Prebivalcem občine Lašče pošiljajo  
za praznik republike borbene pozdrave

Občinski ljudski odbor

# L A Š Č E

Občinski odbor SZDL  
Občinski komite ZKS  
Občinski odbor ZB  
Občinski komite LMS  
Občinski sindikalni svet  
Občinska gasilska zveza

Kmetijske zadruga: Turjak,  
Velike Lašče, Rob, Karlovica

K 29. novembru, Dnevu republike, čestita osem prebivalcem

## Občinski ljudski odbor Sodražica

Občinski odbor SZDL  
Občinski komite LMS  
Občinski sindikalni svet

Občinski komite ZK  
Občinski odbor ZB  
Občinska gasilska zveza

Podjetja: „Lesna galanterija“ - „Stolarna“ - „Žične tkanine“ - Trgovsko  
podjetje „Suha roba“ - Kmetijska zadruga Sodražica

Vsem delovnim kolektivom, poslovnim prijateljem

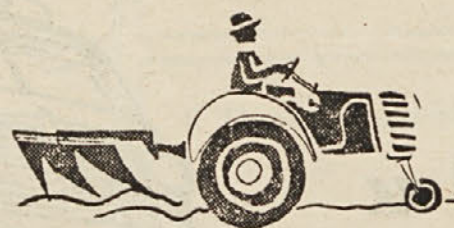
in svojim delavcem, čestita k 29. novembru

K Dnevu republike čestita



# Uprava za gozdarstvo bivšega OLO Kočevje

# Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje



Za Dan republike pošilja borbene pozdrave vsem rudarjem  
in delovnim kolektivom, kolektiv



# RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA KOČEVJE

## ZDRAVSTVENI DOM KOČEVJE

čestita k 29. novembru Dnevu republike



K 29. novembru Dnevu republike čestitajo

Trgovsko Grosistično podjetje „Trgopromet“ Kočevje

Trgovsko podjetje „Prehrana“ Kočevje

Trgovsko podjetje „Špecerija“ Kočevje

Trgovsko podjetje „Preskrba“ Kočevje

Trgovsko podjetje z mešanim blagom Stara cerkev

Trgovsko podjetje „Obutev“ Kočevje

Trgovsko podjetje „Oskrba“ Kočevje

Trgovsko podjetje „Tekstil“ Kočevje

Trgovsko podjetje „Tobak“ Kočevje

Trgovsko podjetje „Preskrba rudarjev“ Kočevje-Rudnik

Trgovsko podjetje „Železnina“ Kočevje

Trgovsko podjetje „Potrošnik“ Kočevje

Trgovsko podjetje „Knjigarna in papirnica“ Kočevje

Trgovsko podjetje „Manufaktura“ Kočevje

Trgovsko podjetje „Hrana“ Kočevje

Trgovsko podjetje „Galanterija“ Kočevje

Trgovsko podjetje „Tkanina“ Kočevje

Restavracija „Pri kolodvoru“ Kočevje

„Steklarstvo“ Kočevje

Finančno samostojni zavod

„Knjigovodski center“ Kočevje

Vsem živinorejcem in potrošnikom mesa in mesnih  
izdelkov čestita k 29. novembru Dnevu republike

OBRATNO  
PODJETJE

## »Mesar«

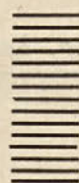
K O Č E V J E



UPRAVA MESTNEGA

## Vodovoda

K O Č E V J E



čestita k 29. novembru Dnevu republike


Za Dan republike čestita vsem prebivalcem kolektiv

## UPRAVE CEST

K O Č E V J E



DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA

—  — „ELEKTRO“  
K O Č E V J E

čestita vsem  
odjemalcem  
električnega  
toka in  
poslovnim  
prijateljem k  
29. novembru  
Dnevu  
republike

## »Klas«

K O Č E V J E

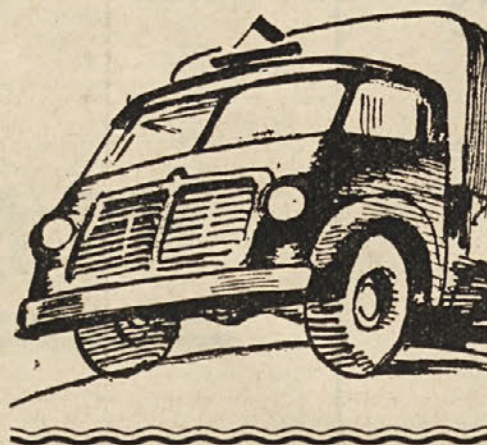
čestita za 29. november Dan repub-  
like vsem potrošnikom in podjetjem

Vsem delovnim kolektivom in poslovnim  
prijateljem čestita k Dnevu republike

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA

## »AVTO«

Splošno avtoprevoznništvo Kočevje



## FOTOLIK KOČEVJE

čestita vsem delovnim ljudem k 29. novembru

Oglašujte v „Novicah“

# O B J A V E

## K I N O

**JADRAN** Kočevje: od 29. nov. do 1. dec. amer. barvni cinemaskopski film »Sedem let zvestobe«, 4. in 5. dec. amer. barvni film »Skaramuš«, od 6. do 8. dec. amer. barvni cinemaskopski film »Vzhodno od raja«.

**SVOBODA, RUDNIK:** 1. in 2. dec. amer. film »Belolaso deklet«, 7. in 8. dec. amer. barvni film »Zgodba o Glenu Millerju«.

**SODRAZICA:** 30. nov. in 1. dec. amer. barv. film »Alibaba in 40 razbojnikov«, 7. in 8. dec. amer. film »Greh ene noči«.

**LOŠKI POTOK:** 30. nov. in 1. dec. ital. film »Kruh, ljubezen in ljubosumnje«, 7. in 8. dec. ital. film »Luč ljubezni«.

**DOBREPOLJE:** 30. nov. in 1. dec. amer. barvni film »Osamljena pištola«, 4. dec. angl. film »Smeš v raju«, 7. in 8. dec. amer. barvni film »Pas za pištolo«.

**PREDGRAD:** 30. nov. in 1. dec. amer. film »Tajna Indijanke«, 7. in 8. dec. nemški film »Stari grešnik«.

**RIBNICA:** 30. nov. in 1. dec. ital. barvni film »Dekle z reke«, 7. in 8. dec. angl. film »Tri korake do vešala«.

**VELIKE LAŠČE:** 30. nov. in 1. dec. angl. film »Dar na vrh«, 7. in 8. dec. ital. film »Abot in Costello«.

**KOC. REKA:** 30. nov. in 1. dec. franc. barvni film »Imel sem sedem hčera«, 7. in 8. dec. ruski barvni film »Obad«.

## R A Z P I S

**Kmetijska zadruga z o. j. Fara** razpisuje mesto **upravnika**

Pogoji: Popolno mora obvladati združno administracijo, vešč mora biti kmetijstva, odkupa kmetijskih pridelkov in lesa.

Ponudbe poslati takoj na KZ Fara, pošta Vas — Fara.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

## O B V E S T I L A

Poročila sta se: Tkalčič Peter, delavec iz Brezovice 2, star 24 let in Tekavec Katarina, delavka iz Kraljev 10, stara 21 let.

Srečnima zakoncema čestitamo! Rodile so: Kerin Jožefa, gospodinja iz Šalke vasi 52 — deklico Jožico; Rus Karolina, gospodinja iz Slovenske vasi 16 — deklico Nadico, Lukežič štefanija, vzgojiteljica iz Kočevja, Ljubljanska cesta 8 — deklico Lučko; Jelovšek Marija, tkalka iz Šalke vasi — dečka Venčeslava. V novomeški porodnišnici

pa so rodile: Pugelj Marija, gospodinja iz Kočevja, Ljubljanska c. 34 — deklico Tatjano; Gruden Marija, gospodinja iz Kočevja, Trata 6 — deklico Marjanco; Luteršmid Danica, gospodinja iz Koblarjev 3 — deklico Marjanco; Pirman Marija, gospodinja iz Kočevja, Roška c. 2 — dečka Leona in Rauh Franjica, gospodinja iz Bilpe 1 — dečka Ivana.

Srečnim mamicam čestitamo! Umrla je Kerin Jožica, otrok iz Šalke vasi 52, stara tri dni.

## Z A D N J I

V luki Southampton je kanalski parnik čakal na odhod. Nepotrpežljivi potniki se sprehajajo na krovu ladje, ko zagledajo kolesarja v daljavi, ki se z veliko brzino približuje, da bi se ujel parnik. Potniki so z veliko napetostjo stali, če mu bo uspelo ali ne, saj so mornarji že pripravljeno za dvig mostiča. Eni izmed potnikov so izpodbujali kolesarja: »Hitro, hitro.« Drugi zopet: »Izključeno!« »On je uspel!« »še hitreje!« »bravo.«

V zadnji sekundi pridvi kolesar do ladje, skoči s kolesa, steče po edini stopnici na ladjo ter zakliče: »Odhod!« To je bil kapitan ladje.

## S P L A V I L I S O N O V T R A M P E R

V ladjedelnici »Split« so splavili v morje novi tramper »Wasaborg«, ki ga gradijo za švedsko ladijsko družbo. Novi tramper ima 10.600 tcn nosilnosti, poganja ga motor s 6000 KM ter lahko doseže hitrost nad 14 morskih milj na uro. Jugoslovanski linijski plovbi pa so izročili tramper »Nikola Tesla« z 10.600 ton nosilnosti.

## Z A H V A L A

Vsem, ki ste počastili spomin naše ljubljene mame, stare mame, tašče, tete in svakinje

## A L O J Z I J E P O J E, r o j. J A N E Ž

jo v času njene težke bolezni tolikokrat obiskovali, jo tolažili, spremili k večnemu počitku, ji okrasili grob s cvetjem ter nam ob slovesu stali ob strani, se iskreno zahvaljujemo.

Prejeli smo toliko izrazov sožalja, da se le na ta način lahko vsem zahvalimo.

Posebno zahvalo dolgujemo pre dobrim sosedom za veliko pomoč in dr. Koštalu, ki je storil vse, da bi nam jo ohranil pri življenju.

Vsem prav lepa hvala!

Podpreska, 16. novembra 1957.

Herman Janež, učitelj

## K R O N I K A N E S R E Č

Hočevar Jože iz Kočevja, Tomšičeva ul. 6 si je s krožno žago odrezal palec leve roke.

Fras Jože iz Roške ceste 41 se je v službi poškodoval v čelo.

Turkovič Ljubica, otrok iz Suhlega potoka se je z vročo vodo opekla po prsih in trebuhu.

Zupančič Antona iz Željca, ki je zaplesen pri Tekstilani, je nekdo udaril s steklenico po glavi, da je pri tem dobil rano.

Hervat Antonu iz Kočevske Reke je pri polaganju ploščic stisnilo levi prst.

Sarič Slavko iz Novih Sel si je pri padcu poškodoval desno nogo v členku.

Ribičič Peter iz Primčji ga je stisnil kamen v desni palec.

Semrak Marija iz Stare cerkve št. 30 se je opekla v desno roko.

Bauer Nežo iz Podgorske ulice 3 je pes ugriznil v desno roko.

Zagar Željka, starega 40 let, doma iz Podgriča p. Gerovo, je nekdo napadel. Prerezal mu je arterijo levega stegna, da je zaradi izkrvavitve umrl.

Izdaja in tiska CZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor, odgov. urednik Jože Košir. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a. Telefon 3-89. Naročnina je 400 din, polletna 200 din in je plačljiva v naprej. Za inozemstvo 800 din. Tekoči račun 617-T-265. Poštnina plačana v gotovini. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnikom in poslovnim prijateljem čestita k 29. novembru kolektiv



Časopisno založniškega podjetja „Kočevski tisk“

Vsem zavarovancem čestita k Dnevu republike

Okrajni zavod za socialno zavarovanje Ljubljana Podružnica Kočevje in Ribnica

Za 29. november Dan republike čestitajo

Gostinsko podjetje Ribnica s poslovalnicami bife „Lepovče“ in poslovalnica Dolenja vas.

Gostišče „Ugar“ Ribnica, Gostišče „Pri Ribničanu“ Ribnica, Gostišče „Pri Cenu“ Ribnica, Gostišče „Jelenov žleb“ Ribnica, „Mesarija“ Ribnica, Knjigovodski center gost. podj. Ribnica

Vsem potrošnikom in poslovnim prijateljem čestitajo k Dnevu republike

Železnina — Velike Lašče  
Trgovina z mešanim blagom Velike Lašče  
Trgovina z mešanim blagom Podgorica  
Knjigovodski center — Velike Lašče

## Razpored cepljenja v Ribnici

Bližajo se dnevi, ko bomo naše malčke pripeljali na cepišča in jih cepili proti otroški paralizi. Kot je znano, je bilo cepljenje proti otroški paralizi zaradi tehničnih ovir, kakor tudi zaradi epidemije gripe, odloženo. Epidemija gripe je že ponehala in se bo lahko pristopilo k cepljenju.

V zvezi s tem obveščamo vse prebivalstvo na območju Zdravstvenega doma Ribnica, da bo cepljenje po naslednjem razporedu: dne 2. decembra 1957 bo cepila ekipa A v Sušju, Jurjevici in Bukovici, ob istem določenem času, kot je navedeno na pozivih, ki so jih starši otrok že prejeli.

Istega dne bo cepila ekipa B na območju Krajevnega urada Hrib (Loški potok).

Dne 3. decembra 1957 bo cepljenje na cepiščih Gorica vas, Dolenja vas in v Retjah (Loški potok).

Dne 4. decembra 1957 bo cepišču Rakitnica in Grčarice ter na cepišču Podpreska in Srednja vas, za območje Krajevnega urada Draga.

Dne 5. decembra 1957 bo cepljenje za območje Ribnica center. Cepljenje bo ob navedenih urah in v prostorih, kot je navedeno že v pozivih, ki so jih starši otrok že prejeli.

Starši, ki svojih otrok niso prijavili ali poziva niso prejeli, pa bi radi dali cepiti svoje otroke, naj jih pripeljejo dne 6. decembra 1957 ob

8. uri v otroško ambulanto, ki ima svoje prostore v nižji gimnaziji v Ribnici.

Cepljenje zamudnikov za območje Krajevnega urada Loški potok bo dne 3. decembra 1957 ob 14. uri v Retjah.

Prosimo vse starše, da se strogo pridržujejo določenih dni in ur tako, da bo cepljenje potekalo nemoteno in da bi otroci prišli na vrsto čim hitreje. Zaenkrat bodo cepljeni samo otroci, ki so rojeni od 1951. leta do vključno 31. marca 1957.

Zdravstveni dom Ribnica

## Za smeh in dobro voljo

### H R A S T O V A P A L I C A

Ribničani so šli na sejum. Šli so, šli in spotoma videli hrast. Hej, hoteli so odločiti hrastovo palico. Kako naj jo odločijo, to ve le Peter Bistroglavec. In reče Peter Ribničanom:

»Takole, bratje, naredimo: prijeli se bomo drug za drugega, vsi se bomo obesili na hrastovo vejo, pa jo bomo odločili.«

Kot najpametnejši je Peter prvi splezal na hrast in se prijel za vejo. Njemu za nogo se je prijel naslednji in tako po vrsti vsi. Ko je Peter videl, da že vsi visijo, je zaklical:

»Hej, bratje, počakajte, da pljunem v dlani!«

### Z A Š A L O

»Koliko je ura?«  
»Zdaj je točno dvanajst.«  
»Mislim sem, da je že več.«  
»O, pri nas ni nikdar več, ko odbije dvanajst, začnemo spet z eno.«



### N O V A P R I M E R J A V A

Mali deček govori pri zajtrku o sanjah, ki jih je imel ponoči. »Janez,« vpraša mati, »ali veš kaj so sanje?«

»Gotovo da vem,« reče on, »kino v sanjah.«

Vsem kolektivom in poslovnim prijateljem čestita



kolektiv

za Dan republike

»Smreke«

zadružno lesno predelovalno podjetje Loški potok

## Kmetijska zadruga Banja Ioka

čestita osem zadružnikom Kostelske doline

K DNEVU REPUBLIKE



## Kmetijska zadruga Osilnica

čestita zadružnikom Osilnice

za Dan republike

K dnevu republike čestita in pošilja pozdrave vsem zadružnikom

KMETIJSKA ZADRUGA DIRAGA

Vsem vlagateljem in zadružnim organizacijam čestita k 29. novembru

Zadružna hranilnica in posojilnica RIBNICA

Vsem zadružnikom Dobrepolje čestita

za 29. november

Kmetijska zadruga Videm

## Kmetijska zadruga na Hribu

čestita vsem zadružnikom

za 29. november

Vsem odjemalcem, poslovnim prijateljem, delovnim ljudem čestita za Dan republike 29. november in želi mnogo delovnih uspehov



Delovni kolektiv podjetja

Ključaoničarstvo

K Dnevu republike čestita

„JELKA“

Zadružno obzino podjetje Podpreska

Vsem zadružnikom Loškega potoka

čestita za Dan republike

Kmetijska zadruga Travnik

